

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidékre:
Egy hóra 1 korona 80 fillér, negyedévre 3 korona, félévre 10 korona, egész évre 20 korona.
Megjelenik kivétel nélkül minden nap.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., 1-ső emelet.
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)
Egyes szám ára 6 fillér.

Nagy csaták a nyugati fronton.

Az angol támadások első sikereit a német ellátamadások kiegyenlítették. Az entente újabb hajóvesztései. Huszonnégy ellenséges repülőgépet lőttek le a németek.

Höfer jelentése.

Budapest, április 12. (Keleti és délkeleti harctér.) Nincs különös esemény.

(Olasz harctér.) A görzi grófságban tegnap este a hetvenegyedik és hetvenhatodik gyalogezred rohamjárőrei az alsó Vertojbától keletre benyomultak az ellenséges árkokba, elfogtak négy tisztet, 135 főnyi légénységet és két géppuskát és három aknavetőt zsákmányoltak. A tenger-melléki arcvonal egyes helyein időnkint igen élénk volt a tüzérségi és aknavető harc.

Németország harcai.

Ludendorff első főszállásvezető jelentése.

Berlin, április 12. (Nyugati harctér.) Rupprecht trónörökös hadcsapata: A Scarne északi partján heves tüzérségi harcokkal visszavertük az angoloknak Vimy és Fampou ellen intézett támadásait. A patak völgyétől délre az ellenség nagy erővel tört vonalaink ellen; több megüszült roham után Monchyt elvesztettük. A helységtől északra és délre angolok támadásai, amelyekben lovassági és páncélos gépkocsik is résztvettek nagy veszteséggel összeomlottak. A Boulecourt mellett elért sikerét ellentámadással kiegyenlítettük: — ez alkalommal 20 tiszt, több, mint 1000 főnyi légénység és 27 géppuska maradt kezünkön. Egy Perronnestől keletre Hargicourt mellett vívott ütközetből több, mint 100 foglyot és 5 géppuskát szállítottunk be. St. Quintint tegnap is erősen lőtték. A német trónörökös hadcsapata: Soissonától Rheimsig a tüzérségi harcok hevessegre fokozódtak. Egyes arcvonalrészek többször pergőtűz alatt állottak. A nyugati Champagnében a tüzérségi harc szintén növekvőben van. A francia gyalogsági felderítő előretöréseket visszavertük. Albert herceg hadcsapata: A harci tevékenység csak korlátozott keretek között mozgott. A vihar dacára a repülőik igen tevékenyek voltak. Az ellenség légi harcokban 23, gyalogsági tűzünk következtében pedig 1 repülőgépet veszített. A Vesle és a Suippes völgyben ellenséges csapat-táborokba és lőszerraktárakra dobott bombák megfigyelésünk szerint kárt okoz-

tak. Richthofen báró kapitány negyvenedik ellenfelét lőtte le.

(Keleti harctér.) Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Bródynál a zlocow—tarnopoli vasút mentén és a Dnjestertől két oldalt ellen orosz tüzelő

tevékenység. József főherceg vezérezredes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadserege arcvonalán nem volt lényeges esemény.

(Macedon arcvonal.) A helyzet nem változott.

Az oroszországi helyzet.

Megszüntették a papok kiváltságait.

Hága, április 12.

Az orosz kormány rendeleti uton megszüntette a papok és szerzetesrendek kiváltságait.

Megtartják a választásokat.

Stokholm, április 12.

Mint a Birsevilla Vjedomesti jelenti: Kerenszki igazságügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy az alkotmányozó gyűlés összehívására megtették az előkészületeket. A választásokban részt vesznek a fronton levő katonák is. A választást semmi szín alatt sem halasztják a háború utánra. A fronton akkor fogják megtartani a választásokat, mikor nem lesznek nagyobb harci cselekmények.

Zavargások Déloroszországban.

Stokholm, április 12.

Déloroszországból riasztó hírek érkeznek. Bossarabiában a nép és a csapatok között véres összeütközések voltak, zónkívül több városban pogromokat rendeztek.

Az orosz emigránsok hazatérése.

Berlin, április 12.

A svájci kormány kezdeményezésére Oroszország és Németország között megállapodás jött létre, amely szerint a svájci orosz emigránsok Németországon át hazatérhetnek. Ennek ellenében Oroszország több polgári német internáltat hazabocsát.

A pétervári helyőrség a háború folytatásáért.

Pétervár, április 12.

A pétervári helyőrség határozatokat hozott, amelyben kifejezésre juttatja, hogy a néppel együtt kívánja a háború folyta-

tását annak győzelmes befejeztéig, valamint a szabad Lengyelország visszaállítását a német és orosz tartományokkal. E határozatokat közölték a munkásbizottságokkal is.

Szabadon bocsátott németek.

Stokholm, április 12.

Az ideiglenes orosz kormánya Kelet-Porosországból elhurcolt németeket szabadon bocsátotta.

Harc a tengeren.

Az újabb hajóelsüllyesztések.

Lugano, április 12. Mint a milánói Se-colo jelenti, a City of Paris hajót április 4-én a Földközi tengeren elsüllyesztették. A hajó 133 főnyi személyzetéből 33 embert megmentettek.

Rotterdam, április 12. Mint a Nieuwe Rotterdamsche Courant jelenti, a Cecilia 3750 tonnás gőzöst a délafrikai partoknál elsüllyesztették.

Krisztília, április 12. Pénteken reggel (április 6-án) a Telma gőzöst, mely fémrakományt vitt Franciaországba, német buvárhajó elsüllyesztette.

Hága, április 12. Az Atlanti Óceánon a Lineman 3 árbócos dán acélhajót megtorpedózták és elsüllyesztették.

Az Unio önkéntesei.

Genf, április 12. Newyorkból jelentik a párisi Temps-nak: Az utolsó héten 250.000 önkéntes jelentkezett katonai szolgálatra. A kormány azonban sokkal előnyösebbnek tartja a toborzásnál az általános védkötelezettség behozatalát.

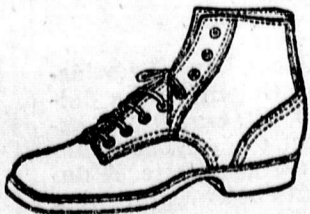
Eladás nagyban és kicsinyben a következő gyári árakon:

Nacsóság	25—28	29—35	36—39	40—46
Hasított bőr	12.30	14.60	17.—	21.10
Na vság	25—30	31—35	36—39	40—46
Hasított bőr	15.80	18.70	21.50	25.70
Lób r	17.—	20.25	22.80	27.50

Gyárak, bányák mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, menekülttáborok engedélyben részesülnek

Fatalpu cipőgyár

Haas Lipót linoleum áruház

Debrecen, Ferenc József-ut 58

Wilson ellenzéke növekszik.

Washington, április 12. A kongresszuson Wilson ellenzéke egyre növekszik. Ed-
dig már 71-en írták alá azt a javaslatot,
amelyben tiltakoznak az expedíciós sereg
küldése ellen.

Chiléből Németországba.

Berlin, április 12. A Wolff-ügynökség
jelenti, hogy 24 németnek sikerült 124 nap-
i után Norvégián át Németországba
Chiléből hazajutni. Az utazásuk valóságos
odisszeia volt: bérelt bárkán nagy viha-
rok között tették meg a hosszú utat s a
mint honi földre értek, a legelső dolguk az
volt, hogy önként jelentkeztek katonának.

Nagy robbanás.

Newyork, április 12. Balduinban nagy
robbanás történt. Az eddigi hírek szerint
150 nő elpusztult és még 200 hiányzik.

Esti jelentés.

Berlin, április 12. A Wolff-ügynökség
jelenti este: Angol támadások Souchois
mellett, Sampouxnál és Arrastól északra,
illetve keletre meghisultak. St. Quentin-
nél tart az élénk tüzérségi tevékenység.
Soisson és Rheims között folyik az erős
tüzérségi harc.

**Huszonnégy repülőgépet
előtűntünk.**

Berlin, április 12. A Wolff-ügynökség
jelenti: A tegnapi napon 24 ellenséges re-
pülőgépet lőttünk le. E hó 10-ikére virradó
éjjel egy repülőflottánk Tismes és Baco-
ches melletti telepkekre 200 kilogramm su-
lyu bombát dobott le. Jó találatokat ész-
leltünk.

Ülés a főrendiházban.

Budapest, április 12.

Ma délelőtt 11 órakor tartott ülést a fő-
rendiház Jósika Samu báró elnöklele
alatt. Zselénszky Róbert gróf tiltakozott
gróf Vay Ádám vádjai ellen, aki szemé-
lyes kérdésben válaszolt. Következett a
napirend: a kormány jelentése a kivételes
hatalom gyakorlásáról.

Várady L. Árpád kalocsai érsek vissza-
pillantást vet a világháború eseményeire.
Az entente mindig később és most is alig-
hanem elkésett az Unio beavatkozásával
és. A világháborút Anglia erőszakolta,
hogy a központi hatalmakat elgyöngítse.
Minden magyar ember részt vesz immár
a háboruban, mely legjobban a középosz-
tályt, a fix fizetésű embereket sújtja. Most
következnek a háború legnehezebb hó-
napja, de ki kell tartanunk rendületlenül.

Hertelendy Ferenc az iparcikkek ma-
ximálását követeli.

Tisza István gróf miniszterelnök a
földmivélségi miniszter helyett vála-
szol. A birtokpolitika kérdése lekötö a kor-
mány figyelmét. Az az egészséges birtok-
politika, mely a nép földszerzési vágyát
támogatja. A kormány különösen a kis-
birtokosok ügyére fordít gondot. Majd rá-
tér a közellátás kérdésére. A kormánynak
e téren nagy nehézségekkel kell megkü-
zdeni. Megnyugtítja a főrendiházat, hogy
a háborús intézmények, így a központok
is, csak addig maradnak meg, míg szük-
ség lesz rájuk. A buza aránylag olcsó, vi-
szont olcsóbb a kenyér is. Reméli, hogy az
abnormálisan rossz termés nem fog meg-
ismétlődni az idén. A kedvező konjunktú-

ra szabályozólag fog hatni az árakra is.

Ezután a főrendiház tudomásul vette
a kormány jelentését, majd Várady L. Ár-
pád kalocsai érsek indítványára kimond-
ták, hogy Zita királynét április 27-én név.
és május 29-én születésnapja alkalmából
üdvözl, mire az ülés véget ért.

Elnapolták a Házat.

Budapest, április 12.

Ma este fél hét órára hívta össze a kép-
viselőház Szász Károly elnök, de három-
negyed hét is elmúlt már, mikor az ülés-
teremben megjelent. Az ülést azonban
nem tudta megnyitni, mert a baloldal,
különösen a néppárt és a Károlyipárt
nagy lármát csapott. Az ellenzék már az
ülés előtt értesült, hogy a képviselőház
ülését el akarja napolni a kormány.

Szmrecsányi György a terem közepére
áll és élteti az általános választójogot. A
baloldalon viharosan kiáltják, hogy csak
az általános választójogról tárgyalnak, a
Házat nem engedik elnapolni. Az üléste-
remben megjelent Tisza István felé viha-
rosan kiáltják: Lemondani! Mondjon le!

Az elnök meg akarja nyitni az ülést,
de a zaj még elementárisabb erővel tör
ki. — Mondjon le! — kiáltják a miniszter-
elnök felé. Szégyen és gyalázat! Nyujts-
on be javaslatot a választójogról! Valahány-
szor beszélni kezd az elnök, mindig na-
gyobb lesz a zaj. Szmrecsányi György be-
szélni kezd, mire az elnök az ülést fel-
függeszti.

Nyolc óra után ismét kísérletet tesz
Szász Károly elnök az ülés megnyitására,
de az ellenzéki oldalon újra kitör a
vihár. A kormány lemondását és az álta-
lános, titkos választójogot követelik.
Szmrecsányi György beszélni kezd.

Az elnök, aki a nagy zajban megnyi-
totta az ülést, újra felfüggeszti és negyed-
órán szünet után ismét megnyitja és óriási
zajban átadja a szót a miniszterelnöknek,
aki szólásra áll, de a tomboló viharban
egyetlen szavát sem hallani. De a kezé-
ben pecsétes írás: mindenki tudja, hogy
az elnapolásra szóló kézirat. Az elnök el-
rendeli felolvasását. Almásy László jegy-
ző olvassa, de egyetlen szavát sem érteni
a zajban. Szmrecsányi György a terem köz-
zépén kiabál és összetépi a gyorsírók jegy-
zeteit. Ezalatt a jegyző bevégezte a királyi
kézirat felolvasását, mely szerint a Házat
bizonytalan időre elnapolják. Az elnök
erre az ülést berekesztette.

Tisza nyilatkozik a helyzetről.

A munkapárt holnap este értekezletet
tart, amelyen Tisza István miniszterelnök
nyilatkozik fog a mostani helyzetről. A
parlament, kormánykörökből kiszivárgott
hírek szerint július 12-ikén ül össze.

Agitáció a választójogért.

Az ellenzéki pártok elhatározták,
hogy mindaddig megakadályozzák a Ház
formális üléseit, míg a választójog nap-
irendre nem kerül. Ma este beadványt in-
téztek a rendőrfőkapitányhoz, amelyben
kérik, hogy április 29-ikén a parlament
előtti népgyűlés arthassanak.

Színház.**HETI MŰSOR:**

Pénteken: Csárdáskirályné, operett 3 felvon.
Szombaton: Gólem, daljáték.
Vasárnap este: Gólem, daljáték.

Színházi hírek. Pénteken „Csárdás-
királyné”. Szombaton „Gólem” híres dal-
játéknak teljesen új kiállításal lesz a be-
mutatója. A díszleteket Gyöngyössi Vik-
tor színházi festőművész készítette. A da-
rab címszerepét Horváth Kálmán, a többi
főbb szerepeket Görög Olga, Horváth Nusi,
Várnay, Kemény, Szakács, Sáfár adják.
Vasárnap délután Váratlan vendég. este

másodszor „Gólem” az új daljáték ka-
rú színre.

A színtársulat szervezése. Mezey Béla
színtársulat megkezdte az új színtár-
sult szervezését. Figyelemmel lesz mind-
azokra a kívánalmakra, amelyek illetékes
helyekről ebben az irányban megnyilvá-
nultak. Az igazgató minden törekvése
odairányul, hogy egy nyugodt, zavartalan,
a művészeti igényeket kielégítő színházi
életet biztosítson.

Nagy bemutató az Apollóban. Tudva-
levőleg a debreceni Apollo film műsora
mindig lépést tart a fővárosi Royal Apollo-
val. A nevesebb filmjudozságokat épen
ezért Debrecen közönsége egyidejűleg kap-
ja a fővárossal. Megállapított dolog, hogy
a debreceni Apollo műsor és előadás tekin-
tetében a vidéken első helyen áll s így
természetesen minden programja ma-
gas színvonalu. Ma ismét egy nagyszaba-
su szép drámát a „Hella hercegnőt” nyujt-
ja a közönségnek, mely a mostani film-
judozságoknak egyik „star”-ja. A szép drá-
mához ügyesen megválasztott pótműsor
simul. Ma az érdekes előadások 6 és 8
órákor kezdődnek.

Nordisk műsor az Uranióban. Az ör-
dög kastélya egy rendkívül sikerült, ele-
jétől végig izgalmas kalandor dráma,
melyben Agnete vagy Prangen és Robert
Dinosen játszó a főszerepet. A másik
sláger kép „Sabina” című háromfelvoná-
sos dráma Rita Sachettoval a főszerep-
ben. Jegyelővétel reggel 9 órától.

**Katonai rendőrség
Debrecenben.****A rendőrfőkapitány előterjesztése**

Rostás István rendőrfőkapitány a teg-
nap délután tartott tanácsülésen bejelen-
tette, hogy a belügyminiszter rendelete
folytán Debrecenben is szervezik a kato-
nai rendőrséget, amely a polgári rendőr-
séggel karöltve fog működni. A katonai
rendőrség 60 tagból fog állani s a szerve-
zési munkálatokat Bailó csendőralezredes
és Gratzler kapitány vezetik.

A rendőrfőkapitány javasolta, hogy a
katonai rendőrségnek bocsássák rendelkezésére a rendőrségi palota nélkülözhető
üres helyiségeit a szükséges irodai szerel-
vényekkel.

Dr. Magoss György átengedné a ki-
vánt helyiségeket, de semmi esetre se in-
gyen és csak is a háború tartamára.

Márk Endre udv. tan., polgármester
osztja a főügyész nézeteit, mert a város
polgárságának érdekeit még sem hagy-
hatnák figyelmen kívül.

Szabó Kálmán szerint is, miután a vá-
rosnak kell fűtést, világítást és vízszolgál-
tatást is adni, valami pauszál-összegben
kell megállapodni, amit Gruner Lipót is
helyesel.

Csóka Samu sokat vár a katonai rend-
őrség működésétől még tűzbiztonsági in-
tézkedések tekintetében is. Gratzler kap-
itány különben is kiváló tűzoltó szakem-
ber.

A városi tanács kimondotta, hogy a
szükséges helyiségeket havi 150 korona
átalány-összeg mellett hajlandó átenged-
ni, a háború után egy hónapi felmondási
határidővel a katonai rendőrségnek. Meg-
bizták Rostás István rendőrfőkapitányt és
dr. Tóth Emil tanácsnokot, hogy a katonai

APOLLO	Uj film-sláger!
Ma, Pénteken	Hella hercegnő
Előadások 6 és 8 órákor rendes hely- ekkel	dráma 4 felvonásban.
	Kitűnő kísérő műsor!

URANIA	Norgisk-műsor!
Ma, Pénteken	Az ördög kastélya
Előadások 6 és 8 órákor cendes hely- ekkel	kalandor dráma 3 felvonásban.
	Sabina
	dráma 3 felvonásban.
	Főszereplő Rita Sachetto.

